

Vận dụng giá trị đoàn kết dân tộc trong Tư tưởng Hồ Chí Minh vào sự nghiệp cách mạng nước ta hiện nay

Phạm Thị Hằng*, Nguyễn Anh Đào**

*Giảng viên. Trường Đại học Công nghệ Đồng Nai

**SV. Trường Đại học Công nghệ Đồng Nai

Received: 8/02/2024; Accepted: 16/02/2024; Published: 20/02/2024

Abstract: Great solidarity is an important strategy for the revolution that Uncle Ho mentioned very early, forming a theory to direct the entire process of the country's revolution. This is considered the driving force and strength that created the great achievements of our country's revolution. It plays a great role in contributing to enriching the view of great unity. Before Ho Chi Minh, the founders of Marxism-Leninism did not mention the issue of great national unity, but only mentioned the issue of uniting the world's proletariat and the worker-peasant alliance in the cause of fighting the capitalist regime.

Keywords: Ho Chi Minh Thought on national unity, national solidarity and class solidarity.

1. Đặt vấn đề

Hồ Chí Minh sinh ra và lớn lên trong môi trường gia đình nhà Nho có truyền thống yêu nước, quê hương Bác có tinh thần yêu nước, đấu tranh chống giặc xâm lăng vì sự nghiệp độc lập dân tộc (DT). Vì vậy, Bác đã sớm thấy được sức mạnh to lớn của cả DT trong quá trình dựng nước và giữ nước. Hồ Chí Minh đã đúc rút nhiều bài học từ các vị tiền bối đi trước và tìm hướng đi mới tìm kiếm hướng đi giải phóng cho DT Việt Nam. Bác đã sớm thành lập mặt trận quy tụ sức mạnh – đây là mặt trận của khối đại đoàn kết dân tộc (ĐKDT). Tư tưởng của Nguyễn Ái Quốc về ĐKDT đã đóng góp vào kho tri thức lý luận của chủ nghĩa Mác về vấn đề tổ chức, vận động nhân dân tham gia vào công tác Đảng, tham gia vào khối đại đoàn kết (ĐK).

Cách mạng ở nước ta đã minh chứng được sức sống tiềm tàng, mạnh liệt giá trị ĐKDT của chủ tịch Hồ Chí Minh: Từ khi có đảng ra đời cách mạng nước ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, xây dựng chế độ của nhân dân. Hiện nay, chiến tranh đã đi xa, nhưng ý thức ĐKDT vẫn là một giá trị lớn cần phát huy, tiếp tục được giữ gìn, vận dụng trong sự nghiệp cách mạng mới của đất nước ta.

Bác dạy: Lúc nào quân dân ta cũng phải ĐK lại muôn người một lòng thì đất nước ta sẽ được độc lập và tự do, dân ta sẽ hạnh phúc, chúng ta sẽ thắng tất cả mọi quân xâm lược. Khi nào dân ta chia bè chia phái, mất ĐK thì sẽ bị xâm lược. Vì vậy, Bác khuyên chúng ta phải phát huy tinh thần ĐKDT, muôn người như một để tạo nên sức mạnh tổng hợp, cũng như bó đũa

nếu tách ra từng chiếc thì dễ bẻ gãy, nhưng bó thành một bó thì rất khó để bẻ gãy. Ngoài ra, cần ĐK với quốc tế, đặc biệt là giai cấp vô sản, các DT thuộc địa.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về ĐKDT

Ngay từ năm 1945, Bác nói: Chúng ta muốn thắng Pháp và Nhật chúng ta cần làm một điều là ĐK toàn dân lại. Đoàn kết có nghĩa là phải có sự khoan dung với kẻ thù, có lòng vị tha. Bác chủ trương xóa bỏ mọi hận thù trong chiến tranh, sẵn lòng thu nhận những cá nhân có đức, có tài, có năng lực phục vụ Tổ quốc. ĐK không chỉ là trong phạm vi quốc gia mà nó còn thể hiện trên phạm vi thế giới. Ngay từ khi ra đi tìm đường cứu nước Bác đã tìm kiếm cơ hội ở các đơn vị, tổ chức bên vực quyền lợi cho giai cấp nông dân, vô sản; tham gia các tổ chức yêu nước, yêu chuộng hòa bình trên thế giới, các tổ chức ủng hộ cách mạng vô sản và các nước thuộc địa. Bác thấy ở đâu giai cấp vô sản cũng bị bóc lột, áp bức và muốn ĐK tất cả giai cấp trên thế giới lại chống chủ nghĩa đế quốc.

Lịch sử nước ta đã minh chứng giá trị to lớn của đại ĐK của cả DT, giai đoạn cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX, các phong trào yêu nước theo khuynh hướng phong kiến, dân chủ tư sản đều thất bại. Chứng tỏ cách mạng Việt Nam thiếu đi chiến sách lãnh đạo cách mạng chính xác, phù hợp, thiếu giai cấp lãnh đạo, đặc biệt là chưa ĐK được toàn DT. Cuối 1929 đầu 1930, ở Việt Nam có ba tổ chức Đảng lần lượt ra đời, lãnh đạo với ba cương lĩnh khác nhau, vô tình làm cho cách mạng nước ta bị chia rẽ. Chính Hồ Chí Minh đã

thấy được điểm yếu này, và chủ động tập hợp lại ba tổ chức Đảng thành một đảng duy nhất để lãnh đạo cách mạng, thống nhất về một mối nhằm phát huy sức mạnh cả DT trong sự nghiệp giải phóng DT. Sự ĐK trong Đảng thể hiện ở chỗ một lòng phục vụ nhân dân, vì dân mà đấu tranh, hi sinh. Dân là “gốc” có dân thì việc gì cũng thành công, không có dân việc gì cũng khó thành, quán triệt tư tưởng đó Đảng ta luôn chú trọng quan tâm phát huy sức mạnh ĐKDT, quan tâm đời sống cho con dân.

Bác đã căn dặn, nhắc nhở đảng và nhà nước ta luôn quan tâm chăm sóc dân, thấy được thể mạnh của dân, từ đó phát huy lực bên trong. Với sự phát triển của lực lượng sản xuất, con người là yếu tố quan trọng nhất, con người là tài nguyên của mọi quốc gia, nếu quy tụ được sức người thì các tài nguyên khác cũng sẽ phát huy tác dụng và quy tụ tạo thành sức mạnh của nước nhà. Sức mạnh của khối ĐK cũng như sức hút nam châm, hay như lực hấp dẫn, nó là điểm hút mọi nguồn lực về quy tụ thành một khối vững mạnh.

Đại ĐKDT là cái gốc của cách mạng nước nhà, ĐK là điểm Mẹ, nếu điểm Mẹ tốt thì sinh ra con cháu đều tốt.

Đại ĐK là hình thức để quy tụ mọi thành phần DT thành một khối sức mạnh tổng hợp, quyết định thành công của cách mạng Việt Nam, nhờ ĐK mà dân ta đánh thắng Pháp, Nhật, Mỹ. Nhờ ĐK dân ta sẽ xây dựng nước nhà lớn mạnh hơn.

Quan điểm của Bác về ĐK là ĐK toàn dân: mọi con dân nước Việt, không phân biệt đảng phái, tôn giáo, ĐK mọi đối tượng.

Gần 60 năm hoạt động cách mạng không ngừng nghỉ, Bác luôn đề cao vấn đề ĐK dân tộc, và luôn vận dụng sáng tạo, tinh tế trong thực tiễn để mọi người thấy được vai trò của đại đoàn kết. Bác hóa thân vào mặt trận đại đoàn kết, Bác là hình ảnh sinh động tình đoàn kết đó. Tư tưởng của Người luôn giá trị sáng giá về tư tưởng Mác xít, có dựa trên lòng đoàn kết của nhân dân và đoàn kết thế giới. Tư tưởng nổi bật về ĐK của Hồ Chí Minh trở thành kim chỉ nam cho toàn dân ta hoạt động vượt qua mọi khó khăn, vấn đề ĐK là vấn đề cộng đồng trách nhiệm, tự giác, tự nguyện trong công việc. Kế thừa tư tưởng của Bác về ĐK dân tộc, Đảng ta luôn quán triệt hoàn thiện, xây dựng nhất quán trên cơ sở phải bảo đảm lợi ích của dân tộc, lợi ích con người, bảo vệ quyền của con người.

2.2. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về ĐKDT trong giai đoạn hiện nay ở Việt Nam

Bắt đầu khi Đảng ta áp dụng chủ trương đổi mới,

tư tưởng làm cho khối DT bền chặt lại được phát triển và tương ứng với nhiều kết quả tốt hơn. Thống nhất quan điểm: nguồn lực trí tuệ con người là thứ quý giá nhất, sức mạnh của con người là vô hạn, nhưng để phát huy hết sức mạnh đó cần có người lãnh đạo, có tổ chức hướng dẫn, có môi trường để cọ xát. Trong thế giới phẳng, các nước tự do cạnh tranh, con người có môi trường để học tập, phát triển, thể hiện khả năng cá nhân mình. Tuy nhiên, dù ở thời đại nào đi chăng nữa, sự kết hợp giữa các cá nhân với nhau, giữa các tổ chức, liên minh, quốc gia với quốc gia là xu thế tất yếu. Và chiến tranh đã đi qua, nhưng không hẳn chúng ta không cần ĐK nữa, mà ngược lại chúng ta cần cố gắng giữ gìn truyền thống yêu nước, tinh thần ĐK của DT Việt Nam, phát huy nó trong thời đại mới. Phát huy giá trị ĐK để xây dựng nước ta ngày càng giàu mạnh hơn.

Đại ĐK sẽ là xu thế chi phối sự phát triển của nhiều quốc gia, để quốc gia luôn ổn định, phát triển, đảng và nhà nước cần có chính sách củng cố khối đại ĐKDT, đây là nhiệm vụ hàng đầu, không được xem nhẹ. Coi trọng vai trò của khối đại ĐK toàn dân gắn với sự phát triển của Mặt trận tổ quốc Việt Nam. Việc lớn một người làm không được nhưng cả nước đồng lòng thì sẽ thành công. Thắng lợi của nhân dân ta từ cuộc đấu tranh tháng Tám năm 1945, là sự thắng lợi của đại ĐKDT, dân ta đã tập dượt qua ba đợt, chuẩn bị sẵn sàng chờ thời cơ nổi dậy giành chính quyền. Sau đại thắng tháng tám năm 1945, tổ quốc đứng trước khó khăn: giặc đói, giặc dốt, giặc ngoại xâm. Đảng ta phát động “tuần lễ vàng” quyên góp ủng hộ chính phủ có ngân sách hoạt động. Sự nghiệp thống nhất đất nước, một phần nhờ vào sự ĐK của dân, một phần nhờ vào sự lãnh đạo của đảng ta. Luôn quyết tâm hướng về miền Nam yêu dấu, miền Bắc vừa xây dựng chủ nghĩa xã hội, vừa chi viện cho miền Nam, quyết đánh thắng giặc Mỹ, thống nhất nước nhà. Chính sự quyết tâm của cả DT ta đã tạo nên một làn sóng quét sạch quân thù, giành độc lập cho DT. Bước sang giai đoạn chống mỹ, lý tưởng đại ĐK nung nấu trong Bác lại khơi lên những ngọn lửa lần nữa bùng lên như một sức mạnh to lớn của DT, nhiều giai cấp, tầng lớp khác nhau ở tiền tuyến miền Nam, các nhân sĩ, các nhà tư bản, các sĩ quan cấp cao trong chế độ Sài Gòn đã thành lập nhiều tổ chức, khá nhiều xu hướng chống lại sự áp bức chế độ tay sai và quân Mỹ. Khi đất nước được giải phóng, đất nước nghèo nàn, lạc hậu, cái đói, cái khổ đeo bám dân ta. Tuy nhiên với quan điểm có sức người sỏi đá cũng thành cơm, nhân dân đồng lòng cùng nhau sản xuất,

tiết kiệm nhiều hơn chung tay xây dựng chế độ mới, kinh tế được khôi phục, đời sống nhân dân được cải thiện dần. Với sự đổi mới của Đảng, sự ĐK của dân, đến nay Việt Nam đã đạt được những thành tựu đáng kể trong thời kỳ cải tạo xã hội phong kiến thực dân cũ, xây dựng xã hội với nhiều điều mới và dân chủ.

Thường xuyên mở rộng khối đại ĐK toàn dân, thu hút mọi giai cấp, tầng lớp nhân dân vào khối DT, không có thái độ chia bè, chia phái, kỳ thị các DT thiểu số, phải luôn quan tâm dân, yêu thương dân, lắng nghe dân, việc gì có lợi cho dân thì hết sức làm. Phát huy quyền làm chủ của dân, lắng nghe dân và tất cả quyền lợi đều vì dân. Không chỉ kết đoàn nhân dân toàn Việt Nam, mà nó còn ĐK với cả thế giới, các nước láng giềng anh em. Đoàn kết quốc tế để tận dụng sự giúp đỡ các nước anh em, học hỏi kinh nghiệm, chuyên giao công nghệ nhằm rút ngắn con đường quá độ lên chủ nghĩa xã hội hiện nay ở nước ta.

Quán triệt tư tưởng, quá độ lên chủ nghĩa xã hội, bỏ qua việc thiết lập hệ thống chính trị tư bản chủ nghĩa, nhưng không phủ nhận sạch trơn, mà phải biết kế thừa những thành tựu khoa học tiến bộ của chủ nghĩa tư bản vào công cuộc xây dựng nước nhà. ĐK là một truyền thống quý báu của nhân dân ta, phải giữ gìn nó thường xuyên như gìn giữ con người trong mắt chính mình.

Trước đây, tư tưởng nước Việt Nam muốn làm bạn với các nước trên thế giới, sau đổi mới chuyển thành tư tưởng sẵn sàng làm bạn với tất cả các quốc gia trên thế giới, khép lại thời quá khứ vừa bước qua chiến tranh, hướng về tương lai đã tạo điều kiện cho nước ta khai thác được cả các yếu tố nội lực và cả ngoại lực để vượt qua mọi khó khăn, khỏi khủng hoảng, đón nhận được những thành quả to lớn về mọi mặt. Ngày nay, chúng ta sẽ có một quốc gia Việt Nam độc lập, hòa bình, thống nhất, chính vì thế chúng ta càng tăng cường sức cảm hóa con người, nhân loại nhiều hơn, những trải nghiệm thế giới giai đoạn vừa qua càng thấy rõ thêm rằng nếu cứ dùng mâu thuẫn; đối đầu; chiến tranh và bạo lực để giải quyết những thù hận thì chỉ để ra thù hận. Nếu dùng cách cảm hóa để giải quyết thì có thể triệt tiêu được thù hận và tạo ra nguồn sức mạnh tiềm ẩn càng ngày càng siêu cường hơn. Sự kết hợp yếu tố nội lực và ngoại lực sẽ dần hình thành một sức mạnh tổng hợp vững chắc, một bức tường vững vàng tạo nền tảng cho sự phát triển trong tương lai. Hơn hết, bỏ qua mọi hiểm khích cũ và xích lại gần nhau, các nước, các DT gắn kết với nhau hơn, mỗi con người trên mọi miền đất nước và thế gian này sẽ gắn bó với nhau hơn.

Trong xu thế hiện nay, nguồn lực hàng đầu là tri

thức con người. chính vì vậy, mỗi sinh viên khi còn đang ngồi trên giảng đường cần xác định cho mình con đường học tập nghiêm túc, đúng đắn. Sự học không phải để thi cử, học để sau này là một công dân tử tế, học để thôi thúc trí tò mò, tìm hiểu thế giới. Học để đóng góp thêm sức nhỏ của bản thân vào sự nghiệp cách mạng nước nhà. Chiến tranh đã đi qua, hòa bình lập lại, điều kiện học tập của mỗi chúng ta có nhiều cơ hội và có những thuận lợi để chúng ta tiến lên, tiến về phía trước. Là sinh viên Trường Đại học công Nghệ Đồng Nai, các em luôn xác định việc học là quan trọng, trong các hoạt động lớp, trường luôn luôn ĐK, các hoạt động cộng đồng đều tham gia tích cực. Đó là những trải nghiệm và là đóng góp sức mình vào sự nghiệp xây dựng đất nước, thể hiện tinh thần ĐK, lòng yêu thương con người, sự quan tâm tới cộng đồng. Hi vọng tương lai mở ra nhiều cơ hội để lớp trẻ có trải nghiệm mới, thử thách và hoàn thiện chính bản thân mình, luôn ĐK với sứ mệnh của giai cấp mới trong thời đại mới.

3. Kết luận

Sự Việt Nam dạy cho chúng ta những bài học quý báu về ĐK: lúc nào con người ĐK thì chúng ta thắng, lúc nào dân ta chia rẽ, bất hòa thì bị xâm lăng. Vậy nên, phải biết ĐK, kết đoàn chắc chắn. Đại ĐK, trước hết là ĐK đại đa số nhân dân, đó là công nhân, nông dân, các tầng lớp nhân dân lao động khác. Đó là nền gốc của mọi thắng lợi, Cũng như cái nền của nhà, cái gốc của cây. ĐK bền chặt và lâu dài, đó là chính sách rất đúng đắn về DT của nước ta, không phải là thủ đoạn về chính trị nhất thời. ĐK lại để củng cố nền độc lập của DT, chống chủ nghĩa hẹp hòi và ĐK vô nguyên tắc. ĐK là yếu tố then chốt để Đảng lãnh đạo nhân dân vượt qua muôn ngàn thử thách, khó khăn, thực hiện thắng lợi mục tiêu đã đề ra. Sự ĐK toàn dân không chỉ là suy nghĩ, tư tưởng của Bác mà nó còn là sự trăn trở của Người cho cả một giai đoạn phát triển về sau của cả DT Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ giáo dục và đào tạo (2021), *Giáo trình Tư tưởng Hồ Chí Minh*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
2. Nguyễn Đăng Quang (2009), *Học tập Tư tưởng Hồ Chí Minh theo phương pháp tích cực*, NXB Chính trị quốc gia.
3. *Hồ Chí Minh toàn tập (tập 3)*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000
4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, NXB Chính trị Quốc gia sự thật, Hà Nội, 2011, t.10, tr.360
5. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, NXB Chính trị Quốc gia sự thật, Hà Nội, 2011, t.14, tr.161,